

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47-82.
MANUSCRISE NU SE INAPOIAZA

ZIARUL POPORAL:

ABONAMENTUL: „Foaia Poporului Român”, „Foaia Ilustrată” și „Cucu” pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

Senzaționale debateri în Camera ungară

— Este apărât Ardealul de o invaziune dușmană? — O importantă interpelare a deputatului opozițional Rakowski. — Pentru înfrîngerile noastre din Rusia — să fie pedepsiți vinovații. — Ce răspunde contele Tisza. —

Budapesta, 28 Iunie. — Camera ungară a ținut azi ședință. La ordinea zile a fost depunerea rapoartelor diferitelor Comisiuni parlamentare despre noile proiecte de legi. Ședința aceasta însă a luat un caracter senzațional printr-o interpelare adresată de deputatul opozițional Stefan Rakowski și prin declarațiile prim ministrului, contele Tisza, în legătură cu războiul.

Iată aci pe scurt, cum a decurs ședința. După prezentarea referatelor din partea rapoartelor diferitelor comisiuni, — a luat cuvîntul prim ministrul contele Tisza. D-sa s'a referat la declarațiile ce le-a făcut în 14 Iunie în Camera, cînd și-a exprimat speranța că măsurile luate contra ofensivei rusești, va îmbunătăți situația.

Voci (din opoziție, întrerup pe prim ministru): Ați vorbit de un episod! Oare poate fi un episod pierderea a peste 100.000 oameni?

Contele Tisza (continuînd): Azi pot să declar că speranțele ce le-am exprimat atunci s'au împlinit în cea mai mare parte. Acolo unde dușmanul n'a reușit la primul asalt să străpungă frontul nostru — acolo și astăzi trupele noastre aliate își păstrează vechile lor pozițiuni și resping ori-ce atac dușman. În Volinia, prin întăriri aduse la vreme de armata noastră și în deoseb de armata germană — situația s'a schimbat atât de mult, încât dușmanul stă acum în fața unei contra ofensive care urmează pas cu pas. În Bucovina nu a fost posibil să aducem atât de iute întăriri, și n'ajungem la superiorități numerice foarte mari a dușmanului — trupele noastre s'au retras în deplină ordine, așa că azi partea cea mai importantă a acestei țări se află în mâinile dușmanului.

Intacte, și pregătite de luptă, stau acum și acolo trupele noastre în poziții puternice și raportul între forțe s'a schimbat și acolo în favoarea noastră. Putem dar cu încredere deplină să privim la succesele din viitor. (Mare mișcare în toate părțile Camerei).

Deputatul Stefan Rakowski în legătură cu declarațiile de mai sus, adresează trei întrebări prim ministrului ungar:

Acțiunea hotărîtoare a germanilor la Verdun

Rotterdam, 28 Iunie. — Ziarul englez »Times« scrie într-un articol de fond: Perspectivele Franței s'au întunecat. Lupta dela Verdun a ajuns acum într-un stadiu critic. Nu se poate tăgădui că germanii au făcut un pas definitiv spre Verdun și s'au apropiat din nou de ținta ce și-au ales-o. Dar comandanții francezi știu bine, ce

1. Țara întreaga vrea să știe dacă Ardealul este destul de păzit contra posibilităților unei invaziuni dușmane.

2. Cer lămuriri, dacă sînt întemeiate svonurile cari circulă despre cauzele înfrîngerii ce am suferit-o pe frontul rusec. Dacă cele întamplate acolo nu le considerăm ca o catastrofă, nu le considerăm nici ca un episod, — ci un eveniment merit să prelungească războiul și să ne îndepărteze de victorie. De aceea țara vrea să știe, dacă aceea cari poartă vină pentru lipsa de prevedere, și pentru neglijența cari au cauzat acest eșec, vor fi trași la răspundere.

3. Am avut pierderi. Se vorbește despre mari pierderi. Iarși a curs în valuri tocmai sînge unguresc, sîngele nostru.

Voci (în stînga): Ca pretutindeni. În toate părțile singerează ungurii! 100.000 unguri pierduți. Trist episod.

Dr. Rakowski roagă să-i răspundă asupra mărimii pierderilor.

Prim-ministrul, contele Tisza răspunde: Repet că în Bucovina, trupele noastre ocupă poziții sigure și situația e favorabilă pentru noi. Mai mult nu poate un om inteligent să spuie, nici să întrebe.

Dep. Rakowski: Așa-il văd rusec. Asta ajunge.

Contele Tisza: În ce privește pierderile, până azi nici un stat beligerant n'a publicat numărul total al pierderilor. E însă lucru cunoscut, ca pretutindeni pierderile au fost fără pereche de mari. Foarte singeroase sînt și luptele de acum, dar nu pot comunica date precise asupra acestor pierderi. Pot numai afirma că pierderile dușmanului sînt cu mult mai mari. La a treia întrebare a deputatului, pot numai să răspund că s'a făcut tot posibilul pentru a se asigura succesul nostru viitor. Mai mult nu pot spune, în interesul țării.

Ședința se încheie, anunțându-se cea viitoare pentru la 4 Iulie.

DIN ROMÂNIA

O nouă fază în politica externă a României?

— E vorba de o demobilizare a armatei române —

Ziarul italian »Stampa« află din Roma: În declarația ce o va face noul guvern italian în Camera se va trece sub tăcere momentul internațional cel mai important în momentul de față, și anume indicațiile ce vin din București despre o posibilă demobilizare a României. În cercurile politice se dă mare importanță acestor svonuri. Știrile din București vorbesc despre o demobilizare trecătoare, adică numai pe timpul secerișului. În Italia se crede însă, că nu secerișul, ci puternicele forțe rusești în apropierea graniței române contribuie la demobilizare — lucru ce e considerat de Ententa, ca o încercare a României de a se sustrage dela orice intervenție în război. Prin aceasta, politica externă a României intră într-o fază nouă, și nu este exclus ca Ententa să procedeze față de România — cum a procedat față de Grecia.

Evenimentele din Grecia va influența politica României?

Ziarul rusec »Golos« află din cercurile diplomatice din Petersburg, că în România e pe cale să se producă o schimbare în politica ei generală în urma evenimentelor din Grecia.

O alianță greco-româno-bulgară?

Ziarul bulgăresc »Ūtro« află din București, că România s'a pronunțat pentru încheierea unui acord imediat între Grecia, România și Bulgaria, sub conducerea română, pentru a asigura neatârarea Balcanului și deplina independență a statelor balcanice.

Există un acord între guvernul Brătianu și partidul lui Marghiloman?

Ziarul »Naționalul« organul fostului ministru de justiție Toma Stelian, într'un articol prim face următoarele aprecieri despre politica externă a guvernului român:

Guvernul a avut și are încă o atitudine șovăitoare pe care foarte mulți o interpretează în sensul că se împinge țara, încet și pe nesimțite, către politica Puterilor Centrale.

Chiar presa străină începe a arăta că guvernul nostru vrea să mărească celebritatea aceluiași Ianus, care avea facultatea de a vedea în două feluri prin cele două obraze ce purta pe același cap.

Guvernul, prin felul său de a procedea către cele două tabere de beligeranți, a ajuns acolo că, în străinătate prestigiul său este vătămat, iar în launtru, chiar și cei mai puțin elăr văzatori au pierdut ori-ce speranță pentru mărirea țării noastre.

Între șeful guvernului și între șeful grupului marghilomanist dăinuște de mult o tendrețe politică, fără seamăn în trecutul nostru politic.

Este multă probabilitate că între acești doi șefi s'a stabilit puncte de înțelegere asupra chestiunii naționale, și, prin urmare conduita enigmatică a guvernului cum și protestările presei

germanofile își găsesc ușor explicațiunea lor.

Astfel fiind acest procedeu rămâne neortodox. Șeful grupului marghilomanist nu are nimic de pierdut prin aceste sfôrțări politice, pe când șeful partidului liberal își câștigă o impopularitate crescândă, pentru că, fără profit pentru țară și partid, hrănește vanitatea unui personaj politic și-l ajută să împiedice întregirea partidului conservator.

Așa judecă lumea care nu este ipnotizată de toate felurile de gesturi, pe cari guvernării noastre le-au făcut de când au luat puterea și pe care o năruesc întocmai ca niște risipitori fără prevederi.

ționantă, aeroplanele germane au luat drumul spre Salonic.

— Flota Ententei bombardează mereu coastele bulgare dela Marea Egeică.

— În Atena domnește o mare depreșiune și nesiguranță asupra evenimentelor viitoare.

— Într'un comunicat al ministrului de externe rus, se relevă că ultimatul Ententei a fost primit de Grecia, dar că trebuie de pus acestei țări noi condițiuni.

— Noul prim ministru grec, Zaimis a avut repetate conferințe cu ambasadorii Angliei și Franței în Atena.

Noul guvern va face în Camera greată o expunere a politicii generale a Greciei.

— Venizelos e foarte mulțumit de întorsătura ce-au luat-o lucrurile în Grecia, și 'n interviurile ce le acordă ziarelor, spune mereu că Ententa a salvat Grecia.

— Acceptarea ultimatului Ententei, a provocat nemulțumiri la statul major al armatei grecești. Ofițerii greci văd în această acceptare, o jignire a demnității Greciei.

MERSUL RĂZBOIULUI

Presă engleză anunță apropiata cădere a Verdunului

Ofensiva germană în Wolinia progresează. — Comunicatul rus anunță că toată Bucovina e în mâna rușilor. — Importantul discurs al unui deputat francez în Cameră. — Explicațiile lui Höfer despre prescurtarea frontului în Italia. — Stări nesigure în Grecia.

De pe frontul rusesc sosesc pe ziua de 27 Iunie următoarele știri oficiale și particulare:

La Iacobeni, la nord de Kutu și la apus de Novo Pocaiev au fost respinse atacuri rusești. Dușmanul a suferit pretutindeni mari pierderi. La Sokul, atacul germanilor progresează. Altfel situația e neschimbată.

HÖFER, mareșal locot.

La armata generalului Hindenburg: Detașamente germane cari au înaintat în pozițiile rusești, au adus la sud de Kekan 26 prizonieri, o mitralieze, un asvârțitor de mine, iar la sud de lacul Miadziol, au prins 1 ofiter, 188 soldați, 6 mitralieze, 4 asvârțitoare de mine. Patrula dușmană au fost respinse. Gara dela Dünaburg a fost bombardată cu prisosință de aeroplanele noastre.

La armata prințului Leopold al Bavariei situația e neschimbată.

La armata generalului v. Linsingen, la sud-vest de Sokul, trupele noastre au luat cu asalt liniile rusești și au făcut câteva sute de prizonieri. Contra-atacurile dușmană n'au avut nici erisucces.

Șeful Statului major.

— Comunicatele rusești dela 24 și 25 Iunie anunță: La apus de Torczyn urmează lupte inversunate. Dușmanul a îndreptat un foc violent asupra regiunii Pustomity. Atacul dușman a eșuat cu mari pierderi în favorul nostru. La Radzivilov, un regiment al nostru a pătruns în tranșeele dușmană, unde am prins 4 ofițeri, un medic și 303 soldați. Cum însă dușmanul a concentrat focul asupra tranșeelelor cucerite, trupele noastre au părăsit aceste tranșee, luând cu ei prizonieri. La nord de Radzivilov, în regiunea satului Retkov, trupele noastre au pătruns în primele tranșee dușmană. În lupta aceasta a

fost rănit colonelul rūs Sviatsin. Aci dușmanul opune o rezistență aprigă. A unit aci focul artileriei ușoare cu acela al artileriei grele. La vest de Sniatyn trupele rusești au progresat, ocupând satele Kilikov și Tulukov. Am ocupat orașul Kutu și am făcut 150 prizonieri, capturând 4 mitralieze. În seara da 23 Iunie, după o luptă inversunată am ocupat orașul bucovinean Câmpulung. Am prins acolo 60 ofițeri și 2000 soldați. În gara Câmpulung am capturat vagoane. Prin cucerirea orașelor Kutu și Câmpulung, toată Bucovina e în mâinile noastre. La retragerea grăbită a dușmanului, în regiunea Itcani (3 km. la nord de Suceava) am capturat 88 vagoane goale și 17 vagoane cu porumb.

Artileria germană bombardează cu violență sectoarele dela Riga, Dünaburg și Jakobstadt. Un aeroplan rus a fost doborât de aeroplan germane.

— Ziarul rus »Ruskija Vijedomosti« scrie că poporul rus să nu-și închipuie că trupele austro-ungare au luat-o la fugă, lăsând în urma lor tunuri, muniții și provizii. Ori asta nu corespunde adevărului. Austro-ungarii s'au luptat și apărat vitejește și numai cu mare greutate și cu mari jertfe trupele rusești au reușit să înfrângă rezistența dușmană. Dese bătălii am avut de purtat, cari dese ori au luat un caracter turbat, și câte odată au fost victorioase pentru dușman.

— După ziarele rusești »Djen« și »Novoje Vremja«, se află pe câmpul de luptă din Wolinia, marele duce Nicolaie Nicolaievici, care a venit din Caucaz.

Din Balcan sosesc următoarele știri: Sâmbătă noapte, aeroplan anglo-franceze au aruncat bombe asupra localității Gümüldșina. Dimineata s'a încins o luptă aeriană între aeroplanele franceze și germane. După o luptă emo-

LUPTELE DIN APUS

Contra atacuri franceze respinse. — Presă engleză vorbește de apropiata cădere a Verdunului. — O vorbire pentru pace în Camera franceză. — Problema Irlandeză.

Comunicatul german dela 27 Iunie anunță următoarele de pe frontul franco-belgian:

Lupte de patrulare s'au încins pe frontul englez și pe aripa nordică a frontului francez. Numeroși nori de fum și gaze înăbușitoare au trecut pe lângă liniile noastre, fără să strice trupelor noastre, — fumul luând iară drumul îndărăt spre tranșeele franceze. Focul dușman era îndreptat cu o violență deosebită contra pozițiilor noastre de ambele părți de riul Somme. Prin bombardarea de către francezi a localității Noulens, au fost răniți sau omorâți 23 din conaționali lor. La dreapta riului Meuse atacurile franceze la nord-vest și vest de fortul Thiaumont, precum și la sud vest de fortul Vaux au rămas fără rezultat. În pădurea Chapitre a fost surprins un detașament dușman de 2 ofițeri și câteva duzini de soldați și au fost prinși. Un biplan englez a fost doborât într-o luptă aeriană la răsărit de Arras. Aviatorii răniți au fost prinși.

Șeful Statului major.

— Comunicatul englez spune că liniile germane au fost pătrunse în vre-o zece locuri de detașamente engleze. Artileria engleză a lucrat cu mare succes, făcând stricăciuni, tranșeele germane, 15 baloane captive germane au fost nimerite și s'au prăbușit în flăcări.

— După ziarele elvețiene, guvernul francez Briand a obținut un vot de încredere din partea Camerei, numai după ce a dat asigurări că cel mai târziu la finele acestui an, Franța va dobândi biruința decisivă.

— Un ofiter francez care a luptat la Thiaumont — unde germanii au obținut succese, spune că a fost acolo canonada cea mai grozavă din lume, deschisă de germani, și 'n acelaș timp ei aruncau mereu nori de plumb asupra francezilor.

— Și ziarele engleze cred în apropiata cădere a cetății Verdun.

— În Camera franceză, minoritatea deputaților socialiști, prin deputatul Brison, a citit o rezoluție în care se spune: După 2 ani de război, guvernul mai cere dela popor miliarde după miliarde pentru opera singeroasă a distrugerii. — Gîndul nostru se îndreaptă însă spre pace și spre

acei cari lucrează pentru ea, la minoritatea socialistilor germani, cari sint speranța întregii lumi. (Mare mișcare). Ea luptă contra imperialismului și feudalismului, și pentru o pace imediată, fără anexări. Aceștor bărbați, prietenii mei, deputații Blanc și Ruffin Dugens și eu, ca buni francezi întindem mâinile noastre de pe tribuna Camerei franceze, în chip frățesc. Sintem devotați deciziunilor congreselor socialiste internaționale. Suntem pentru sfârșitul războiului, pentru un armistițiu imediat. (Mare șgomot). Protestăm contra vorbirii lui Poincaré în Nancy.

Președintele Dechanel: Vă interzic să atrageți în dezbateri persoana președintelui Republicii.

Deputatul Dalbien: Ceia ce a vorbit Poincaré e în contra constituției.

Deputatul Brisson: Nu voim ca soldații noștri să moară pentru ca Constantinopolul să aparțină rușilor. Votăm contra creditelor de război. Sintem pentru Franța, pentru omenire, pentru socialism. (Strigăte de protestare).

— Partidul irlandez a decis cu majoritatea voturilor să accepte propunerile ministrului englez Lloyd George, pentru o rezolvare provizorie a problemei irlandeze. Minoritatea naționaliștilor irlandezi însă, compusă din episcopii și preoți vor să opună o rezistență până la extrem contra planului de împăcare al lui Lloyd.

RĂZBOIUL CU ITALIA

De ce ne-am retras între Brenta și Ets. — Atacuri italiene respinse pe muntele Testo. — Ce spune comunicatul italian.

Comunicatul lui Höfer dela 27 Iunie anunță următoarele de pe frontul italian:

Prescurtarea frontului nostru în regiunea de atac între Brenta și Ets s'a terminat ieri. Toate știrile răspândite cu acest prilej din partea italiană despre cuceriri și alte succese, sint cu totul false. — Lucru ce reieșă din următoarea expunere, care din considerație militară — numai azi se poate face:

În noaptea de 25 Iunie, am început evacuarea parțială a liniei avansate, cucerite de noi, dar nefavorabilă. În dimineața următoare, dușmanul a început să bombardeze poziția ce a fost părăsită de trupele noastre. De abia la prânz, detașamente italiene au început cu oarecare stăruință să se apropie de părți din frontul între Astach și Valea Sugana. În sectorul între Ets și valea Astach, bombardarea aceasta a italienilor contra pozițiilor noastre de mult părăsite — a continuat toată ziua noaptea următoare și în unele locuri și ieri dimineață. În ambele zile nu s'a dat lupte pe întreg frontul. Trupele noastre n'au pendut nici prizonieri, nici tunuri, mitralieze sau alt material de război. Acum italienii se apropie de nouile noastre pozițiuni. Azi dimineață au atacat muntele Testo, unde au fost respinse cu grele pierderi. În valea Posina, focul nostru de artilerie a silit mai multe batalioane italiene la fugă. Pe frontul ținutului de pe coastă au eșuat atacuri italiene la Krn și contra regiunii Mrzi Vrh.

Höfer, mareșal-locot.

— Ziarele italiene sârbătoresc refragarea trupelor austro-ungare din regiunea indicată de raportul lui Höfer — și scot strigăte de biruință. Numai »Secolo« scrie că retragerea dușmanului e de o valoare relativă.

Raportul italian dela 25 Iunie spune că între Ets și Brenta, acțiunea de artilerie era de o mare violență. Focul de artilerie italiană a avut un efect nimicitor asupra pozițiilor austro-ungare din Vallarsa și valea Posina și pe platoul Asiago.

— Aeroplane austriace au bombardat localitățile Tolmezzo, Porto guaro, Ponte di Piave și Laguna Grado. Victime n'au fost.

— Ministrul cel mai nou italian, Bissolati, care are gradul de sergent, a fost de orat de ministrul de război Morone, cu medalia de argint pentru vitejie.

Știrile zilei

28 Iunie 1914 — 1916

Azi se implinesc două ani, decând la Sărajevo, s'a comis atentatul sîngeros contra arhiducelui Francisc Ferdinand și soției sale, arhiducesa Sofia — atentat care a fost punctul de plecare a războiului mondial.

Schimbul de mărfuri între România și Austro-Ungaria

se va efectua de acum înainte în trenuri speciale express, cari vor purta numele de »Mercur« — cari vor sosi și pleca independent de trenurile germane »Carmen Silva«.

Pe cine l'au pus rușii ca guvernator al Bucovinei

D. Arsienef, fost prim secretar al legațiunii Rusiei la București, actual vice guvernator al Basarabiei, a fost numit guvernator al Bucovinei cu reședință la Cernăuți.

Daruri pentru răniții noștri

D-nii Ioan Bălan și Ioan Belle, aflați pe câmpul de luptă (la artilerie de munte, bat. 1) ne-au trimis cor. 3.40 pentru a împărți broșuri soldaților răniți de prin spitale. Faptă generoasă care merita să fie imitată și de alții.

Vizitarea prizonierilor noștri în Rusia

a fost permisă de guvernul ungar, unei delegațiuni a Crucei roșie. În consecință contesa Czembrjan-Vecsey cu sora de caritate And. Huszar, din însărcinarea Crucei roșie a plecat prin Copenhaga, Stockholm, Petersburg, să viziteze lagărul de prizonieri austro-ungari din Siberia.

Sinuciderea unui licean

Elevul de liceu, Ludovic Földvâry din Budapesta, de 14 ani, s'a sinucis, trăgându-și un foc de revolver în cap. A murit îndată. În scrisoarea ce a lăsat-o spune că s'a săturat de viață.

Revolte sîngeroase în Galați

Din Galați se anunță: Muncitorii dela uzinele de gaz, dela moara Steaua și dela tramvaie, din cauza scumpetei și a salariului prea mic, au proclamat greva generală. Poliția oprind o întrunire a greviștilor, aceștia au demonstrat pe stradă. Trupe militare voind să oprească demonstrația — au fost atacați de mulțime cu pietre, bastoane, etc. Comandantul trupelor a dat ordin să facă uz de arme. Aceștia au tras focuri de cuști, omorînd 9 muncitori și rănind 25. Furia e mare pe tînărul locotenent, care contrar legii a poruncit soldaților să tragă în mulțime.

Studentii germani la seceriș,

se prezintă în număr foarte mare, mai ales acei dela Universitatea Tübingen. Nu fiind luați în armată ei vor să servească patriei, înlocuind pe țărani plecați în război, la munca câmpului.

O excursiune științifică a principelui Carol

Din București se anunță, că moștenitorul de tron, principele Carol, însoțit de comandantul Athanasescu, aghiotantul său și de colonelul Olteanu și profesorul Murgoci, a vizitat Curtea de Argeși, de unde a plecat în automobil să facă o excursiune științifică în împrejurimile Argeșului.

Un general călcat de o trăsură

Din Viena se anunță că pe piața Carol, a fost călcat ieri, de o trăsură, generalul în pensie, cavalerul Ernst de Willersdorf. Generalul a fost grav rănit.

Un meeting aviatic la București

va avea loc Duminecă 2 Iulie la Băneasa, organizat de Liga Națională aeriană, la care vor lua parte 40 de aparate românești de zburat.

Mari certuri în sânul partidului social-democrat german

La adunarea generală a societăților social-democrate din Berlin, — s'au adus grele acușări conducerei partidului socialist german. Oratorul Hey-Berlin, a acuzat pe șefii partidului că au tradat poporul guvernului prusac. Înainte socialisții strigau: »Nici un ban pentru militarism« Azi aceiași socialisți votează creditele militare pentru război. Când după război, șefii socialisți vor mai ține vorbiri contra militarismului, vor fi fluerați și luați în batjocură.

Un alt vorbitor, a arătat că valorile sovinișmului a cuprins multe pături muncitorești. E de prisos de făcut fraze revoluționare. Rar sint socialisții cari să se jertfească întru căutarea de putăți Liebknicht pentru principiile socialiste.

Procedându-se apoi la alegerea noului comitet, a învins lista socialisților radicali revoluționari, partizanii lui Ledebour-Haase — cari au ieșit din organizația oficială a partidului socialist. A vorbit apoi dr. Rosa Luxemburg, acuzând conducerea partidului socialist că a făcut din acest partid un partid guvernamental, care e singurul care susține pe cancelarul Bethman Hollweg.

Un aeroplan rus sechestrat în România

Duminecă seară, un aeroplan rus, venind din Bucovina, a sburat peste orașele românești Burdujeni, Botoșani. Pe moșia Luizvia, aeroplanul a aterisat. În el se aflau doi ofițeri ruși. Aceștia aflând că sint pe teritoriul românesc, au vrut să-și ia zborul, când soldații regim. 37 de pază li-au somat să se coboare. Atunci ofițerii ruși s'au predat. Ei au cerut să li se dea drumul, că au de făcut comunicări foarte importante comandantului rus din Rădăuți despre ceia ce au aflat în zborul lor de recunoaștere. Dar ofițerii ruși au fost duși la București, iar aeroplanul a fost sechestrat.

Opera generoasă a băilor Sfnt Lukacs pentru militarii bolnavi

Feldmareșalul Stefan v. Bogat, comandantul militar al Budapestei, a vizitat și inspectat ieri spitalul militar »Sanatorul Szt. Lukacs«, care servește acum pentru vindecarea ofițerilor răniți și îmbolnăviți în război. Comandantul militar a fost salutată de directorul general locotenentul Edmond de Palotay și de medicul de regiment dr. Andor Palotay. Comandantul după ce a vizitat sanatorul, băile cu nămol și radium, și celelalte secțiuni hidroterapeutice, și-a exprimat deplina satisfacțiune pentru cele văzute. Plăcut surprins a fost comandantul militar, când a aflat că sanatorul St. Lukas, a vindecat pe deplin dela izbucnirea războiului 1599 ofițeri bolnavi și 11.232 soldați, oferind gratuit militarilor, și peste 300.000 băi. Comandantul a exprimat vtile mulțumiri directorului ge-

neral, Ed. v. Palotay, pentru acțiunea lui patriotică în interesul apărării naționale.

Din sălbătăciile Cazacilor contra Românilor bucovineni

Ziarul »Iaşu« publică într-o corespondență a trimisului său special din Burdujeni, următoarea dureroasă povestire a unui Român fugăr din Bucovina:

»Țăranul Ioan Vasile Caramfil, cu care în special am convorbit, — pentru că era unul din ultimii sosiți, și deci avea puțința să mă pue la curent mai exact de cât alții — mi-a povestit următoarele:

»Când au intrat rușii la noi în sat, nu mai rămăseseră decât puțini români, fugiseră mai toți cu 2 zile înainte, de spaima Rușilor, că acum îi cunosc ce poamă sunt. Eu eram pe ogor să-mi culeg cele două vacuțe, cu cari voiam apoi, peste noapte, să trec la dv. în țara. Acasă lăsasem pe nevasta cu 4 copii, o fată mare și 3 mai mici, cărora le spuseseam să stea cu ușile încuiate până mă voi întoarce eu. Când m'am supt pe creasta dealului, să vin spre casa, satul era negru de cazaci, cari furnicau în toate părțile, cum furnică musca pe hoit.

Am lăsat vacile în plata domnului și m'am repezit pe vale spre casă, căci îmi spunea inima că mi s'a întâmplat o nenorocire.

Ograda era plină de soldați, ușile dela casa late înlături — și din odăi se auzeau țipete disperate. Răzbat printre cazaci și intru în odăile. Le-am văzut acolo nu-ți pot spune. Își bătea joc trupurile nevastei și a copilei mele cele mari, de fața cu cei doi copii mai mici.

Mi s'a făcut negru dinaintea ochilor. Pusem mâna la briu să scot cuțitul să-mi fac sinjur dreptate, dar am fost luat pe sus, de vre-o muscali, legat burduf și aruncat în zămniciul din fundul ogrăzii.

Am stat acolo până noaptea, târziu și auzeam cum veneau până la mine strigătele de ajutor ale nevastei și copiilor — amestecate cu chiotele și rasetele cazacilor cari îmi necinstea casa. Catre ziua am izbutit să rod cu dinții funiile cu cari mă legasera și să ies în curte. Muscalii dormeau cari cum apucaseră. În toată ograda era o putoare de rachiu de te trântea jos. Calcăste ei și intru în odăi unde muscalii dormeau la piafra de beție — dar nevasta și copiii nădări. Dau târcoale prin grădina și găsesc pe arbă o mână sfârtică cu iataganul. Era mâna copilei mele mari. Mai încolo îi zăcea și trupul ufața în sus, plină de vânăta, cu burtă spartă la mâțele date afară.

Mi-am închipuit atunci tot ce s'a întâmplat. Ce mă mai răzbun? La ce ar fi folosit!

Mi-am luat sapa, am făcut o groapă, mi-am îngropat morții scumpi: pe copii și nevasta i-am tras cu capetele sfărimate, lângă gardul din fund.

După ce i-am pus o cruce de scânduri la apăta, am sărutat mormântul proaspăt și am pornit prin crângul din spatele casei spre Ițeani.

Aceasta e povestirea pe care mi-a făcut-o cu ochii în lacrimi fratele bucovinean Ioan Vasile Caramfil.

Correspondentul confratelui nostru adaugă că pe șesul dintre Ițeani și Burdujeni sint poposiți peste o sută de mii de români fugari, în cea mai neagră mizerie.

Civilizația rusească nu se poate propaga fără sacrificii.

Cărți și reviste

A apărut nr. 6 din revista religioasă populară »Calea Vieții« cu următorul cuprins:

Duhul Domnului, de pâr. Augustin. — Fecioarei (poesie) de Ioan Belu. — Spiritul de jertfă, de dr. Emil Precup. — Paserea morții (poesie) de Stefan Câmpeanu. — Pilde și asemănări de N. B. — Cântec de pocăință către Domnul nostru Isus Hristos, de Septimiu Popa. — Dumineca tuturor sfinților (cu ilustrație). — Ajutorul meu dela Domnul, de preotul George M. Pleancu. — Sânzienele. — Sărbătoarea sf. Apostoli Petru și Pavel, adevărat Sămpietru, de preotul G. M. Pleancu. — Călimarul vechiu și călimarul nou. — »Calea Vieții«. — Recușia și administrația dr. N. Brinzeu, Yukan (Hunyad m.) Abonamentul anual 3 cor., în număr 30 bani.

Compozitorul Lehár,

a fost invitat în orașul francez Lille, ocupat de germani, să dirijeze opereta lui »Contele de Luxemburg« reprezentată de o trupă venită din Lipsca. Reprezentația a avut succes — și a fost numai întreruptă de bubuțul tunurilor germane, cari au doborât în oraș, un aeroplan englez.

➔ Măine, Joi 29 Iunie, fiind sărbătoare cat. (Petru și Pavel) ziarul nostru nu va apare decât Vineri la orele obicinuite. ➔

Impozitul asupra averii

— Din noul proiect al guvernului ungar —

Acest impozit este cu totul nou. La impozitul de venit se considera toate veniturile, indiferent, că provin din muncă sau din avere, iar impozitul asupra averii are menirea să impună o nouă sarcină acelor, cari au venituri și din averea lor. Tendința aceasta este în foarte priințele corectă. Deosebirea între venitul muncit de contribuabil și între cel produs de avere, nu poate rămânea nereamarcată în niște proiecte, cari vor să țină seamă de cerințele sociale ale timpului modern. Prin noul impozit, scopul, în parte, se ajunge.

Impozit asupra averii este obligat să plătească fiecare cetățean ungar, fiecare cetățean străin domiciliat în Ungaria, mai departe composesoratele, comunitățile urbariale, comunitățile de avere și de casă.

Scutite de acest impozit sunt persoanele, a cărora avere curată obligată la impozit nu trece peste 50.000. coroane.

Ca avere supusă la impozit se consideră:

1. Imobiliile, incl. minele și carierele, cu toate apartinențele lor și poate prețul în bani, — mai departe capitalul rulant investit în averea mișcătoare sau nemiscătoare a exploatațiilor de moși și păduri și a industriilor în hex cu ele, incl. minele și carierele.

2. Capitalul rulant (de afaceri) investit în averea mișcătoare sau nemiscătoare a întreprinderilor industriale, comerciale și a ori căror ocupații producătoare de profit.

3. Averele capital (prelensiunile de capital, depozitele spre fructificare, hărțile de valoare).

4. Ori-ce altă avere mișcătoare neapartținătoare punctului precedent 3, cu excepțiunea:

a) imobilelor
b) a uneltelor (sculelor) de casă
c) a obiectelor mobile, cari ca părți constitutive a capitalurilor de afaceri în sensul punctelor 1—2, sunt a se privi deja drept avere supusă la impozit. Averele mobile sau imobile de sub punctele 1, 2 și 4 este supusă numai în acel caz la impozit, dacă se află pe teritoriul țării coroanei ungare.

Impozitul de avere, încă se introduce pe baza progresivă. Se începe pentru averile de cor. 50.000, cu o cheie de 0.12% și ajunge la averile de cor. 2.400.000 și mai mari la 0.5%, conform tabelului, ce urmează:

În sus dela suma de până la

50.000	52.000	60
52.000	56.000	68
56.000	60.000	76
60.000	64.000	88
80.000	88.000	152
156.000	168.000	424
196.000	212.000	580
260.000	280.000	820
300.000	320.000	980
480.000	520.000	1780
960.000	1.040.000	4240
1.440.000	1.520.000	6640
2.000.000	2.080.000	9040
2.320.000	2.400.000	12000

Fasiunile de dare, sunt obligatoare, întocmai ca la impozitul de venit, pentru toți aceia, cari au o avere curată de cel puțin cor. 50.000. Sancțiunea pentru caz de întrelăsare a fasiunii însă este cu mult mai severă. Celce ar întrelăsa-o și nu o

va face, poate fi supus la o pedeapsă până la 6 luni temniță și amendă de cor. 20.000. Sancțiunea aceasta este un novum în sistemul impozitelor publice în țara noastră și nu poate fi criticată în mod serios și prin argumente acceptabile.

Economie

Piața de rămători din Budapesta Ferencváros

În 27 Iunie a fost din ziua trecută o rezervă de 300 rimători și 26 grășuni. Sau mai adus 64 rimători. Azi s'au adus 436 rimători, 26 grășuni. În total 800 rimători și 48 grășuni. S'au vindut 543 rimători, 26 grășuni, au rămas nevinduți 257 rimători, 22 grășuni. Prețurile consemnate (se înțeleg în fileri pro kgr.): Porci grei bătrâni pentru unsoare cal. I 840—870, tineri grei 870—880, mijlocii 870—880, porci tineri ușori 850—880. Porci ușori pentru carne 600—615. Tîrgul a fost liniștit. Prețurile au rămas neschimbate.

Tîrgul de rămători din Kőbánya (Hala mare)

Prețurile rimătorilor din 27 Iunie: Porci îngrășiți ungari cal. I tineri grei (pro pereche mai grei de 320 kgr.) 880 fileri. Tineri mijlocii mai grei de 251—320 kgr. până la 880 fil. Porci ungari cal. II: mijlocii pro pereche până la 440 kgr. 840—860 fileri. Rezervă de rimători a fost în 25 Iunie 35412. În 26 Iunie au fost aduși 176 rimători, s'au transportat 123 bucăți. În 27 Iunie a rămas o rezervă de 35.462 rimători. Circulația a fost plăcută.

Tîrgul de vite cornute din Bpesta

În 27 Iunie au fost aduși: 435 viței vii între cari au fost 12 întăreți; 118 miei vii. Prețurile consemnate: (pro kgr. în filler): Viței cal. Ia 420—450; excepțional 460—480; viței vii cal. mijlocie 380—440; pentru viței mai slabi și întăreți 350—380; miei vii 340. Circulația a fost domolă. Prețurile au scăzut cu câte 60—80 fileri pro kilogram.

Editor și redactor responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Pentru Părinți!

La încheierea anului școlar părinții, cari nu pot lăsa copiii lor la studii, ci îi dau pe la meserii, comerț și alte locuri, nu pot ști dela sate, că unde anume să-și trimeată copiii lor la învățătură, astfel mă voi interesa eu de această cauză și din bunăvoință voi da părinților informații, având numai a se alătura mărci poștale pentru răspuns. Până acum sunt locuri la următoarele meserii: mășar, brutar, tinichigiu, călăfănar, compactor, croitor, tăbăcar. La comerț: băcănie, sticlărie, manufactură, ferărie, pielărie.

Totdeauna subscrișul se recomandă și ca mijlocitor la cumpărarea și vânzarea de case, pământuri, vii, grădini, prăvălii și altele.

Pentru orice informații este a se adresa cu încredere la Nicolae Jugănar, Lugoș, str. Tunei nr. 6.